

Проект „Да научим! Пилотно въвеждане на принципите на образованието за развитие в българското училище” с финансовата подкрепа на Европейската комисия по програма Non-State Actors and Local Authorities in Development, Договор № DCI NSAED/2009/202-172

“По следите на Целите на Хилядолетието за Развитие”

ПРОУЧВАНЕ МЕЖДУ ВРЪСТНИЦИ

Цел на проучването, формулирана от децата - изследователи:

„Да разберем колко от учениците от 5 до 7 клас знаят и се интересуват от глобалните проблеми в света”.

Период на анкетиране: от 1 до 15 декември 2011.

Автори на въпросника и провели проучването:

Габриела Грозева, Ния Конарска, Теодора Фурнаджиева и Янета Янчева от 2 ОУ П.Р. Славейков, Стара Загора; Райко Илиев, Александра Топалска и Цветелина Терзиева от СОУ ИЧЕ „Св. Климент Охридски”, Благоевград; Виолета Атанасова, Борислав Арангелов и Петя Геринска от СОУ „Христо Ботев”, Ихтиман; Никол Иванова, Цвета Николова, Кристиян Пасков и Кристиян Лилев от 20 ОУ „Тодор Минков”, София; Иоанна-Микаела Димитрова, Александър Плачков и Ясен Ангелов от 22 СОУ „Г.С.Раковски”, София, от 5, 6 и 7 клас. Децата - изследователи сами изработиха въпросите на анкетата, която беше използвана за проучването и сами го проведоха сред своите съученици.

В това проучване на връстници се включиха 150 ученика от 5 до 7 клас от пет училища от областите София-град и София-област, Стара Загора и Благоевград.

Анализ на резултатите, изводи и препоръки:

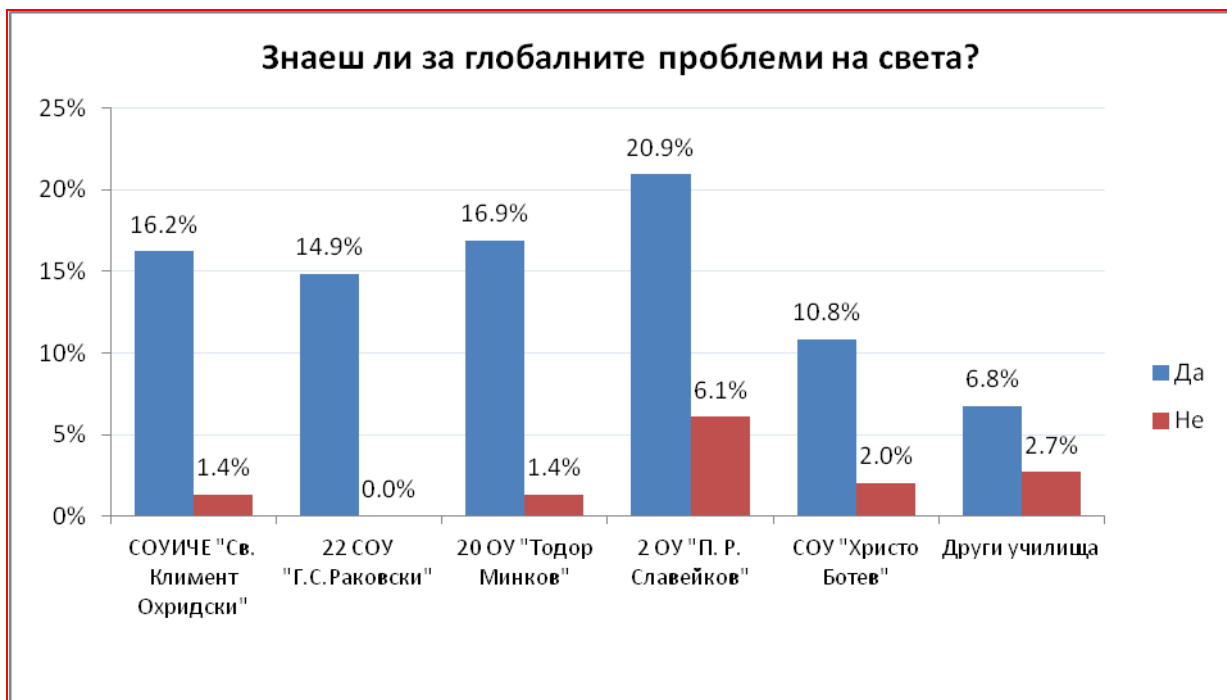
Център за приобщаващо образование

С голяма радост споделяме онова, което имат да ни кажат младите глобални граждани, а накрая на това интересно четиво сме подготвили и секция с препоръки специално за възрастните:

Да, ние знаем за глобалните проблеми!

Ако някой е смятал, че децата не знаят за глобалните проблеми, то той не само, че не е бил прав, той не е прав цели **85%** - толкова е процентът ученици, които отговарят с „**Да**“ на въпроса „**Знаеш ли за глобалните проблеми?**“

Интернет е мястото, откъдето обикновено научаваме за глобалните проблеми.

43% от учениците са отговорили, че четат за тях в **Интернет**

42% научават като гледат филми

а почти 20% четат за тези проблеми в книгите

В училище за световните проблеми са отговорили, че научават едва 9% от децата.

Екологията е темата, която споменаваме най-често, когато говорим за глобални проблеми!

За учениците от 5 до 7 клас **глобалното затопляне и замърсяването на околната среда** са водещите проблеми, с които се сблъсква светът днес.

Гладът и лошото образование се споменават също доста често в отговорите на децата.

Прави впечатление присъствието на отговори, като икономическата криза и разрушаването на озоновия слой, въпроси, от които е почти невероятно, че децата се вълнуват.

Да, аз се интересувам от глобалните проблеми.

80% от отговорилите деца, не само знаят за глобалните проблеми, те се **интересуват** от тях.

Интересувам се, защото ми е интересно!

Интересувам се, защото искам да помогна!

Причините за този интерес са:

- ☼ че самите проблеми са интересни
- ☼ че учениците искат да помогнат за разрешаването им
- ☼ една друга част пък просто се чувстват засегнати от тези световни проблеми.

Все пак, съвсем в реда на нещата е не всички да се вълнуват от глобалните проблеми.

22 от участниците в анкетата са отговорили, че **не се интересуват** от глобалните проблеми.

Те също си имат своите основания:

- ♣ за 10 от тези 22-ма глобалните теми не са интересни
- ♣ за 7 ученика тези проблеми са безразлични
- ♣ а 5 смятат, че глобалните проблеми не ги засягат

Получиха се и отговори като „Твърде съм малък“ и „Когато порасна, тогава ще се интересувам“.

Половината от нас знаят за Целите на Хилядолетието за Развитие!!!

Най-голяма част от учениците са научили за Целите от **учебните часове в училище**. За период по-кратък от една учебна година, в рамките на проект „Да научим“, учениците са дискутирали в клас и са имали възможност сами да правят свои допълнителни проучвания и презентации като истински глобални граждани, ето защо този резултат си е истинско постижение.

Образованието е най-често посочваната Цел от Осемте Цели на Хилядолетието за Развитие

Деца са посочили, че знаят почти всички от Целите!

☼ Повече от половината от учениците, които знаят за Целите са посочили, че знаят за Цел 2 - Подобряване на образованието.

☼ Цел 1 - Борбата с глада и бедността също е често споменавана, като учениците са я разделили на две – борба с бедността и намаляване на глада. Въпреки, че това не е точната формулировка, проблемът, който стои зад тази цел е много ясно посочен от децата.

☼ Цел 7 – опазване на околната среда е на трето място по честота на посочване от учениците.

☼ Прави впечатление, че 12% от отговорилите са посочили Равноправието между мъжете и жените, като една от Целите.

☼ Интересно е присъствието на отговор „Хуманитарни дейности“. Твърде вероятно е зад него да се крие липсващата Цел 8, Глобално Партньорство за Развитие.

Да, искам да помогна за постигането на някоя от Целите на Хилядолетието за Развитие!

Цели **72%** от децата са готови **да помогнат** за Целите.

♦ **80%** от тях биха помогнали като **доброволци**

♦ **21%** биха **дали** средства

Четиво за възрастни

I. Изводи и препоръки от проучването

На базата на резултатите от проведеното проучване от млади изследователи и във връзка с целта на проучването, а именно „Да разберем колко от учениците от 5 до 7 клас знаят и се интересуват от глобалните проблеми в света“, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

1. Въпреки своята възраст, учениците познават и се интересуват от глобалните проблеми, с които се сблъсква светът днес.
 - а. Категоричността на този резултат показва, че децата не бива да бъдат подценявани, заради своята възраст, дори и по-малките знаят и имат отношение към световните проблеми.**
2. Основният източник на информация и знание по тези теми е Интернет.
 - а. Необходимо е да се помогне на учениците да изградят култура и критично мислене при ползване на подобни източници на информация.**
3. Голяма част от децата смятат, че е важно да се опитат да помогнат за разрешаването на тези проблеми.
 - а. Това дава изключително ценна информация за възрастните. Учениците се променят - за съвременните деца интересът преминава границата на обикновеното познание и прераства в желание за участие.**
4. Основните проблеми, които децата смятат, че светът има са екологичните, било глобалното затопляне, замърсяването на околната среда, топенето на ледниците или изтъняването на озоновия слой.
 - а. Резултатът е толкова категоричен, затова е необходимо да се даде възможност на децата да задълбочат своя интерес, да се изявяват, а защо не и да предприемат действия по тези теми.**
5. Бедността и гладът са втората по честота тема, посочена от учениците като глобален проблем.
6. 15% от участниците в проучването са посочили, че не се интересуват от световните проблеми.
 - а. Това е предизвикателството пред възрастните, които биха могли да събудят и мотивират интереса на тези деца.**
7. Половината от анкетираните деца знаят за Целите на Хилядолетието за Развитие. Това е своеобразен успех на проект Да научим и учителите, имайки предвид краткото време, през което децата са имали възможност да бъдат въведени в темите.
8. Източникът на това знание е предимно училището и Интернет. Прави впечатление, че родителите също присъстват на едно от първите места като авторитети, от които децата научават за ЦХР.

- а. Родителите биха могли да бъдат въввлечени в работата по ЦХР, имайки предвид, че за децата на тази възраст тяхното одобрение и участие е важно.**
9. Образованието е най-често посочваната от ЦХР. Борбата с бедността е отново на второ място. Здравеопазването, което почти липсваше като глобален проблем присъства доста често в отговорите на децата. Обяснението за това е наличието на три Цели, които засягат тези проблеми.
- а. Липсата на Глобалното партньорство за развитие сред посочените от учениците Цели е разбираемо, поради възрастта на децата. Въпреки това, има възможност тази тема да бъде по-добре застъпена и обяснена. Още повече, в контекста на високата степен на одобрение от страна на децата за помощта на България за постигане на Целите в другите страни.**
10. Учениците са готови да бъдат доброволци.
- а. Необходимо е формалното и неформалното образование да обърнат внимание на тази готовност на децата и да се предложат подходящи форми на доброволен труд за тази възрастова група.**

II. Повече за проучването между връстници

Какво е проучване между връстници

Проучване между връстници е форма на детско участие, в която учениците сами определят целта на изследването - проблем, който е актуален и от значение за техните връстници; сами формулират въпросите, които тяхното изследване ще включва, избират метод на изследването и сами го провеждат като задават на своите връстници подготвените въпроси. Най-накрая, децата могат да се мобилизират и да предприемат стъпки съобразно получените резултати. Учениците се упражняват да бъдат активни и постепенно оформят своето гражданско съзнание.

Защо проучване между връстници се използва в проект „Да научим“ ?

Проучването между връстници „По следите на Целите на Хилядолетието“ беше проведено от Център за приобщаващо образование в рамките на проект „Да научим!“. Проектът въвежда образованието за развитие в българското училище. Той насърчава включването в рамките на формалното образование теми от глобален характер показващи икономическите, екологичните и социални взаимовръзки между нас „тук“ и други хора „някъде там“.

Целите на образованието за развитие и на проект «Да Научим!» са, младите хора:

- да получат задълбочено знание за Целите на Хилядолетието за Развитие и за глобални въпроси като промяна на климата, бедност, достъп до образование, приемане на различията;
- да изградят умения за критично и аналитично мислене;
- да развият ценности и отношение за социална справедливост, вяра в собствените сили за справяне с проблеми и активна гражданска позиция.

В тези рамки един от иновационните методи, които проектът въвежда чрез образованието за развитие при работата с деца в училище е метода на участието в обучението. Този метод дава възможност на децата да бъдат активни участници в процеса на учене. Те се насърчават да се включват с идеи, да правят проучвания, презентации, дори да организират доброволчески акции. Именно с такава цел се даде повече пространство на учениците сами да популяризират и да въведат своите съученици в глобалните проблеми и Целите на Хилядолетието за Развитие.

За проучването "По следите на Целите на Хилядолетието за Развитие"

Проучването беше структурирано в три основни етапа.

Като начало, учениците преминаха двудневен уводен курс по теми от Целите на Хилядолетието за Развитие, както и по изследователски методи, етика и правила за провеждане на интервю. Обучението приложи интерактивни методи, учебни игри, учене чрез правене. Уменията, които децата използваха бяха публично говорене, творческо, аналитично и критично мислене. Отношението на учителите към учениците беше като към разумни хора, чието мнение е ценно, те бяха насърчавани да споделят своите идеи и да мислят на глас, без да се притесняват – „Всяка идея е ценна“, беше мотото, което децата сами измислиха. Те не само научиха много, но се забавляваха, общуваха свободно и създадоха приятелства помежду си.

След като им беше представена областта, в която ще се проведе проучването, децата – изследователи сами определиха своята крайна цел и метод на изследване. В рамките на третия ден от обучението, те трябваше сами да изготвят въпросника, с който да проведат проучването. По време на тази подготовка на въпросника, учениците бяха консултирани от учителите, които обаче се стремяха да запазят неутралитет по отношение на съдържанието на въпросите и напътстваха учениците само когато имаше риск те да се „изгубят“ в разнообразието от свои мнения и идеи.

Последният етап беше провеждане на изследването. И тук учениците се справиха блестящо, в рамките на около две седмици сами проведоха интервютата със своите съученици в училищата, в които учат.

След получаване на резултатите, децата - изследователи могат, ако искат да предприемат действия съобразно тези резултати, например да организират информационна кампания, или доброволческа акция по темите, които са определени като важни или за които се знае малко, според резултатите.

Добавена стойност за проект „Да научим!“ от резултатите от проучването

Изследването е ценно с това, че е изготвено и проведено изцяло от учениците, то не цели представителност. Въпреки това, работата с децата и резултатите от проведеното проучване имат изключително ценна добавена стойност за самия проект. За първи път в страната се прави изследване на мнението на ученици по въпроси от подобен характер. Резултатите ни помагат да разберем дали и доколко младите хора имат интерес и необходимост да знаят повече по теми, които прескачат границите на нашата общност и държава. Проведеното проучване насочва, също така и необходимостта да представяме тези теми по интригуващ начин за децата, така че знанието да е не само полезно за тях, но и интересно.